

Sygn. akt: I C 1938/20 upr

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lutego 2021 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca:	Asesor sądowy Agnieszka Szufarska
Protokolant:	p.o. sekr. sądowego Dorota Szalkowska

po rozpoznaniu w dniu 2 lutego 2021 r. w Toruniu

sprawy z powództwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.

przeciwko (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz powoda (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. 1 374,17 zł (tysiąc trzysta siedemdziesiąt cztery złote siedemnaście groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 24 kwietnia 2017 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 387,00 zł (trzysta osiemdziesiąt siedem złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 1938/20 upr

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. wniósł o zasądzenie od (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. kwoty 1 374,17 zł z odsetkami ustawowymi od 24 kwietnia 2017 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że 15 grudnia 2015 r. została zawarta umowa kredytu gotówkowego nr (...) pomiędzy poprzednikiem prawnym powoda, a Bankiem (...) Spółka Akcyjna w W. - poprzednikiem prawnym (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W.. Kwota kredytu została ustalona na 15 236,73 zł, a spłata zobowiązania została rozłożona na okres 72 miesięcy. Prowizja wynosiła 1 522,15 zł. Kredyt został spłacony dnia 27 czerwca 2016 r., w dacie przypadającej dla uiszczenia 7 raty. Wobec powyższego, zdaniem powoda, koszty kredytu powinny zostać rozliczone proporcjonalnie do czasu trwania umowy. Miesięczny koszt prowizji wynosił 21,15 zł. Kredyt został spłacony po okresie 7 miesięcy, czyli na 65 rat przed terminem. Bank winien zatem zwrócić z tytułu prowizji 1 374,17 zł. Powód wskazał, że jego uprawnienie do dochodzenia należności z tytułu przedterminowej spłaty zobowiązania wynika z przelewu wierzytelności, którą nabył od pierwotnego wierzyciela M. P. umową z 11 stycznia 2019 r.

Wydano upominawczy nakaz zapłaty.

Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wyznaczenie i przeprowadzenie rozprawy. Podniósł zarzut braku właściwości Sądu Rejonowego w Toruniu. Twierdził m. in., że pozwany błędnie zakwalifikował prowizję jako koszt, który zgodnie z art. 49 ustawy o kredycie konsumenckim podlegał proporcjonalnemu zwrotowi. Miała bowiem charakter jednorazowy i nie była związana z okresem na jaki została zawarta umowa, lecz z wysokością kredytu. Z ostrożności procesowej, w dalszej kolejności powód zakwestionował zasadność roszczenia co do wysokości. Przedstawił swoje stanowisko dotyczące sposobu obliczania kwoty zwrotu, wedle szczegółowo opisanego w piśmie procesowym wzoru. Stwierdził, że zastosowana przez powoda proporcjonalna redukcja kosztów prowizji nie znajduje podstawy prawnej i ekonomicznej. Tymczasem, zaproponowany przez pozwanego wzór uzasadnia sens ekonomiczny umowy kredytu.

W toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

M. P. zawarł 15 grudnia 2015 r. z poprzednikiem prawnym pozwanego tj. z Bankiem (...) Spółka Akcyjna w W. umowę kredytu gotówkowego nr (...). Kredyt wyniósł 15 236,73 zł. Kredytobiorca zobowiązał się do zapłaty prowizji w kwocie 1 522,15 zł. Kredytobiorca zobowiązał się do spłaty kredytu do 15 grudnia 2021r. w 72 miesięcznych ratach. Kredyt został spłacony w całości w dniu 27 czerwca 2016 r. tj. w dacie spłaty siódmej raty zobowiązania.

Okoliczności bezsporne, a ponadto dowód:

- umowa kredytu gotówkowego wraz z formularzem informacyjnym i harmonogramem spłaty rat - k. 13-14;
- raport BIK - k. 15-16v.;

(...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. przejął Bank (...) Spółka Akcyjna w W..

Okoliczności bezsporne oraz dowód:

- informacja odpowiadająca odpisowi pełnemu z rejestru przedsiębiorców (...) Bank spółka akcyjna w W. - k.40-68;

M. P. na mocy umowy przelewu wierzytelności z dnia 11 stycznia 2020 r. zbyła na rzecz powoda wierzytelność, przysługującą jej wobec Banku (...) Spółka Akcyjna we W., w związku, z wcześniejszą spłatą kredytu.

Okoliczności bezsporne oraz dowód:

- umowa przelewu wierzytelności wraz z zawiadomieniem o cesji - k. 17-19v.;

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Na podstawie art. 37² §1 k.p.c. sprawa podlegała rozpoznaniu przez Sąd Rejonowy w Toruniu, jako właściwy dla siedziby powoda.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie był zasadniczo bezsporny, pozwany nie kwestionował faktu zawarcia umowy kredytu oraz całkowitej jego spłaty w dniu 27 czerwca 2016 r. Ustalenia faktyczne w sprawie, sąd oparł ponadto o dowody z dokumentów znajdujące się w aktach sprawy, stanowiące dowody bez wydawania odrębnego postanowienia (art. 243² kpc). Wiarygodność i treść dokumentów nie była kwestionowana przez strony, a sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania ich mocy dowodowej z urzędu.

Nie ulega wątpliwości, iż sporny stosunek prawny podlegał reżimowi ustawy o kredycie konsumenckim (art. 3 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim, t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1083, dalej jako u.k.k.). Oceniając zasadność żądania pozwu, należało zważyć, że zgodnie z art. 49 ust. 1 u.k.k. w przypadku spłaty całości kredytu przed terminem

określonym w umowie, całkowity koszt kredytu ulega obniżeniu, o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby konsument poniósł je przed tą spłatą. Przepis ten stanowi implementację treści art. 16 ust. 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki (Dz.Urz.U.E.L Nr 133, str. 66, dalej „Dyrektywa 2008/48/WE”), zgodnie z którym konsument ma prawo w każdym czasie spłacić w całości lub w części swoje zobowiązania wynikające z umowy o kredyt i w takich przypadkach jest on uprawniony do uzyskania obniżki całkowitego kosztu kredytu, na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy.

Zgodnie z art. 5 pkt 6 u.k.k. na całkowity koszt kredytu składają się wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności: odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże, jeżeli są znane kredytodawcy oraz koszty usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń - z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta.

Przepisy ustawy krajowej, implementującej postanowienia dyrektywy, winny być wykładane przez organy stosujące prawo zgodnie z treścią i celem dyrektywy (tzw. prounijna wykładnia prawa krajowego).

Zdaniem pozwanego, prowizja za udzielenie kredytu nie podlega obniżeniu, gdyż jest pobierana za jednorazową czynność udzielenia kredytu i nie ma związku z okresem obowiązywania umowy, a zatem nie mieści się w dyspozycji art. 49 ust. 1 u.k.k.

W ocenie Sądu stanowisko pozwanego nie jest słuszne, albowiem brzmienie art. 49 ust. 1 u.k.k., interpretowane zgodnie z celem i funkcją ww. dyrektywy, przewiduje, że w razie wcześniejszej spłaty kredytu obniżeniu ulega całkowity koszt kredytu, zdefiniowany w art. 5 pkt 6 ustawy tj. również prowizja. Obniżenie ma charakter proporcjonalny tj. o okres, o który skrócono czas obowiązywania umowy. Tylko tego rodzaju wykładnia przepisu art. 49 u.k.k. gwarantuje efektywne obowiązywanie przepisów unijnych (por.: J. G., Wykładnia przepisów prawa cywilnego materialnego i procesowego, (...) 2020; Sołtys A., wykładnia prounijna, źródło: (...))

Sąd orzekający w sprawie niniejszej całkowicie podziela zapatrywania prawne przedstawione przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej jako: (...)) w uzasadnieniu wyroku w sprawie C 383/18 (źródło: curia.europa.eu (...)) oraz Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 12.12.2019 r. w sprawie o sygn. III CZP 45/19 (Lex nr 2751805), które z uwagi na publikację w ogólnodostępnych publikatorach nie ma potrzeby całkowicie przytaczać.

Przypomnieć jedynie wypada, że (...) w wyroku z dnia 11.09.2019 r. w sprawie C 383/18, na skutek pytania prejudycjalnego zadanego przez Sąd Rejonowy Lublin Wschód w Lublinie z siedzibą w Ś. (Polska), w analogicznej sprawie, stwierdził, że art.16 ust. 1 ww. Dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta. Trybunał podkreślił, że definicja całkowitego kosztu kredytu nie zawiera żadnego ograniczenia dotyczącego okresu obowiązywania danej umowy. Według (...) ograniczenie możliwości obniżenia całkowitego kosztu kredytu jedynie do kosztów wyraźnie związanych z okresem obowiązywania umowy, pociągałoby za sobą ryzyko, że konsument zostanie obciążony wyższymi jednorazowymi płatnościami w chwili zawarcia umowy o kredyt, ponieważ kredytodawca mógłby próbować ograniczyć do minimum koszty zależne od okresu obowiązywania umowy.

Podobną interpretację w/w przepisów zaprezentował Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały sprawie o sygn. III CZP 45/19. W uchwale wskazano, że przewidziane w art. 49 ust. 1 u.k.k. uprawnienie konsumenta do obniżenia całkowitego kosztu kredytu w przypadku jego spłaty w całości przed terminem określonym w umowie obejmuje także prowizję za udzielenie kredytu. Sąd Najwyższy, odwołując się do przywołanego wyżej wyroku (...), podkreślił, że przedstawiona wykładnia art. 16 ust. 1 Dyrektywy uwzględnia nie tylko jego brzmienie, lecz także kontekst i cele regulacji. Podkreślił, że orzeczenie (...), wiąże sądy krajowe, skoro wydanie przez sąd krajowy orzeczenia z oczywistym naruszeniem wyroku

(...) może stanowić podstawę odpowiedzialności państwa członkowskiego za szkody wyrządzone jednostkom wskutek naruszenia prawa wspólnotowego (zobacz np. wyrok ETS z 30 września 2003 r., w sprawie C-224/01 K., pkt 56 i 57).

Obszerna argumentacja pozwanego miała charakter polemiki z jasną treścią uzasadnień przywołanego orzeczenia (...) i uchwały Sądu Najwyższego, nie mogła zostać uwzględniona przez sąd. W szczególności, argumenty pozwanego, dotyczące literalnej wykładni spornego przepisu ustawy krajowej, zostały szczegółowo rozważone w uzasadnieniu w/wym. wyroku (...). Wobec stwierdzenia, że kredyt został spłacony przed terminem, ulegało wątpliwości, że po stronie banku powstał obowiązek obniżenia całkowitego kosztu kredytu, w tym również o pobraną prowizję.

Wbrew stanowisku pozwanego, powód prawidłowo określił wysokość roszczenia. W tym zakresie, sąd w pełni podziela stanowisko Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawie Interpretacji art. 49 ustawy o kredycie konsumenckim, wyrażone w kontekście wyroku (...) z dnia 02 marca 2020 r. (źródło: (...)uokik.gov.pl/kredyty-konsumenckie/stanowisko-prezesa-uokik-ws-interpretacji-art-49-ustawy-o-kredycie-konsumenckim-w-kontekscie-wyroku-tsue/).

Podkreślono tam, że metodą obliczania kwoty obniżenia kosztów kredytu zapewniającą odpowiednio wysoki poziom ochrony konsumentów, jest metoda liniowa polegająca na proporcjonalnym obniżeniu całkowitego kosztu kredytu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono okres kredytowania, a więc metoda zastosowana przez powoda.

Zgodnie z umową kredyt został udzielony na 72 miesiące, a więc strony umowy określiły czas jej obowiązywania w miesiącach. W konsekwencji taka sama jednostka czasu służy ustaleniu o jaki okres umowa została spłacona w związku z przedterminową spłatą kredytu. Rację miał powód, że skoro prowizja wyniosła 1 522,15 zł, to prowizja z tytułu udzielenia kredytu gotówkowego przypadająca na jedną ratę wynosiła 21,15 zł. Powodowi przysługuje zwrot części prowizji odpowiadającej okresowi skróconemu, dlatego powództwo podlegało uwzględnieniu co do kwoty 1 374,17 zł.

Uznając zatem roszczenie powoda za w pełni zasadne, uwzględniając mechanizm proporcjonalnej redukcji prowizji Sąd uwzględnił powództwo w całości, o czym orzeczono w pkt I wyroku, na podstawie art. 52 u.k.k. w zw. z art. 49 ust. 1 u.k.k.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 52 u.k.k. w zw. z art. 481 §1 k.p.c.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 §1, 1¹ i 2 k.p.c. i art. 99 k.p.c. uznając powoda za wygrywającego proces i zasądzając na jego rzecz od pozwanego kwotę 387 zł. Na zasądzone koszty procesu składała się kwota 100 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, 270 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (§2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r., Dz.U. z 2015 r. poz. 1804) oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.